

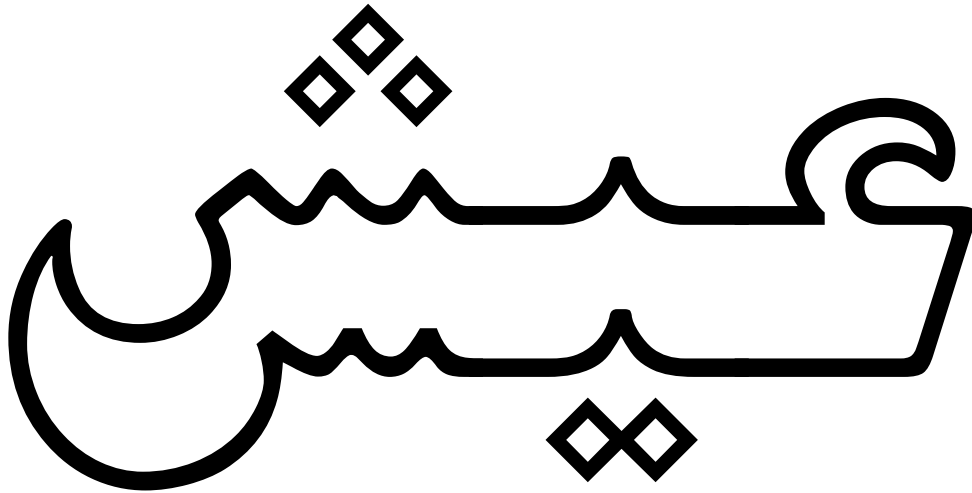

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۱۸۴

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۱۸۴، «عیش» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «عیش» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «عیش» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۱۸۴
ریشه	عیش
تعداد تکرار	۸
تعداد مشتقات	۶
تعداد ریشه مرتبط	۳۹

فهرست مشتقات

۱. عِيشَةٍ (۲)	۲. مَعَاشًا (۱)	۳. مَعَايشَ (۲)	۴. مَعِيشَةً (۱)
			۵. مَعِيشَتَهَا (۱)
			۶. مَعِيشَتُهُمْ (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. اخذ (۱)	۲. جمع (۱)	۳. جعل (۳)	۴. رب (۲)	۵. ضنک (۱)	۶. کون (۱)
۲. ارث (۱)	۱۰. جمع (۱)	۱۱. حشر (۱)	۱۸. رحم (۲)	۲۶. عرض (۱)	۳۴. لیس (۱)
۳. ارض (۱)	۱۲. حی (۱)	۱۳. خیر (۱)	۱۹. رزق (۱)	۲۷. عی (۱)	۳۵. مکن (۱)
۴. انن (۱)	۱۴. درج (۱)	۲۱. رفع (۱)	۲۰. رضو (۲)	۲۸. فوق (۱)	۳۶. نهر (۱)
۵. بطر (۱)	۱۵. دنو (۱)	۲۲. سخر (۱)	۲۹. قری (۱)	۲۹. قری (۱)	۳۷. هلک (۱)
۶. بعد (۱)	۱۶. ذکر (۱)	۲۳. سکن (۲)	۳۰. قسم (۲)	۳۰. قسم (۲)	۳۸. ورث (۱)
۷. بعض (۴)		۲۴. شکر (۱)	۳۱. قلل (۲)	۳۱. قلل (۲)	۳۹. یوم (۱)
۸. بین (۱)			۳۲. قوم (۱)	۳۲. قوم (۱)	

فهرست آیات

۱. {الأعراف - ۱۰} وَلَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ
۲. {الحجر - ۲۰} وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ وَمَنْ لَسْتُمْ لَهُ بِرَازِقِينَ
۳. {طه - ۱۴} وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى
۴. {القصص - ۵۸} وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ بَطَرَتْ مَعِيشَتَهَا فَتِلْكَ مَسَاكِينُهُمْ لَمْ تَسْكَنْ مِنْ بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ
۵. {الزخرف - ۳۴} أَهُمْ يَفْسِمُونَ رَحْمَةَ رَبِّكَ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا سَخِرِيًّا وَرَحْمَةَ رَبِّكَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ
۶. {الحاقة - ۲۱} فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ
۷. {النبأ - ۱۱} وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا
۸. {القارعة - ۷} فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ